

2016-10-24

Samordningskansliet
Helge Jonsson
Tfn: 063-14 76 36
E-post: helge.jonsson@regionjh.se

RS/1542/2016

Folkinitiativ om folkomröstning i frågan om Region Jämtland Härjedalen ska bilda region med landstingen i Norrbottens län Västerbottens län och Västernorrlands län.

Ärendebeskrivning

Initiativkommittén Folkinitiativet Rösta om Stornorrland har lämnat in ett folkinitiativ. Folkinitiativets syfte är att få till stånd en folkomröstning som tar ställning till frågan: Vill du att Region Jämtland Härjedalen ska slås ihop med landstingen i Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten, med svarsalternativen ja eller nej. Folkomröstningen ska ge underlag för den viljeinriktning som regionen ska driva gentemot regering och riksdag. Initiativet lämnades in till Region Jämtland Härjedalen den 6 oktober 2016. Fler än 20 000 röstberättigade hade undertecknat initiativet.

Ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får i fullmäktige väckas av minst tio procent av de röstberättigade landstingsmedlemmarna (folkinitiativ). Har ett folkinitiativ väckts ska fullmäktige besluta att folkomröstning ska hållas, om

1. den fråga som initiativet avser är sådan att fullmäktige kan besluta om den, och
2. inte minst två tredjedelar av de närvarande ledamöterna röstar mot förslaget.

I valet 2014 till Jämtlands läns landsting fanns 100 986 röstberättigade medlemmar. Antalet personer som ställt sig bakom initiativet överstiger klart de 10 procent av de röstberättigade som krävs för att initiativet ska tas upp till behandling.

För att initiativet ska tas upp till behandling krävs vidare att frågan i initiativet är sådan att fullmäktige kan besluta om den. Frågan om en ändring av ett landstings gränser är en fråga för regeringen enligt lagen om indelning av Sverige i kommuner och landsting. Landsting har dock enligt samma lag rätt att ta initiativ till en indelningsändring och landsting ska också höras i frågan om någon annan tagit initiativ till indelningsändring. Ett beslut om indelning av landsting är inte en fråga som fullmäktige kan besluta om, eftersom det enligt den enligt nämnda lagen ankommer på staten. Däremot är landstingets syn på ett indelningsförslag eller ett eget initiativ till en indelningsändring en fråga som fullmäktige kan besluta om.

Folkinitiativet som väckts är en folkomröstning för att få fram ett ställningstagande till bildande av Region Norrland. Frågan om indelningsändringar är en fråga som faller inom regionens kompetens. Regeringen har tagit initiativ till en indelningsändring som kommit så långt att en utredning lämnat ett delbetänkande, Regional indelning – tre nya län, SOU 2016:48. Betänkandet har också varit ute på remiss men, med en remisstid som inte gav utrymme för att inhämta synpunkter från medlemmarna i landstinget. Regionfullmäktige har lämnat svar på betänkandet den 19 oktober i år. Resultatet av en folkomröstning kommer därför inte att kunna påverka regionens svar på förslagen i betänkandet utan måste ligga till grund för framtida agerande i frågan. Regeringen har ännu inte lämnat någon proposition till riksdagen i frågan. Det ger utrymme för att använda folkomröstningsresultatet för att underrätta regeringen om folkets inställning i frågan.

I samband med att fullmäktige beslutar om att hålla en folkomröstning ska fullmäktige också besluta om

1. dag för omröstningen,
2. omröstningsdistrikt och omröstningslokaler,
3. den fråga och de svarsalternativ som skall ställas till de röstberättigade,
4. röstsedlarnas antal, innehåll och utseende,

5. huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen, samt
6. när röstsammanräkningen senast skall vara avslutad.

Dagen för folkomröstningen skall beslutas efter samråd med den centrala valmyndigheten. Samrådet skall ske senast tre månader före omröstningsdagen.

För att hantera folkinitiativet på det mest effektiva sättet bör fullmäktige först ta ställning till om de legala förutsättningarna för att hålla en folkomröstning i frågan föreligger eller inte. Därefter får övriga frågor som ska beslutas i ärendet beredas.

Som framgår ovan ligger det inom Region Jämtland Härjedalens kompetens att ha synpunkter på frågor om indelningar som påverkar regionen. Det ankommer på fullmäktige att slutligen besluta om frågan och svarsalternativen som ska ställas till de röstberättigade utifrån folkinitiativet. Det är inget som hindrar att Region Jämtland Härjedalen redovisar folkets inställning i indelningsfrågan till regeringen även efter remisstidens utgång, även det inte tillhör det vanliga förfarings sättet. Med hänsyn till detta ligger det inom Region Jämtland Härjedalens kompetens att besluta i frågan som väckts i folkinitiativet.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Det ligger inom den kommunala kompetensen för Region Jämtland Härjedalens att besluta i frågan som väckts i folkinitiativet Rösta om Stornorrland.

I tjänsten

Björn Eriksson

Regiondirektör

Mikael Ferm

Regionstabschef

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.